

COVID-19 PANDEMIJOS ĮTAKA FINANSINĖMS ATASKAITOMS, PARENGTOMS PAGAL TARPTAUTINIUS FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS STANDARTUS

Živilė BANIŪNAITĖ, Vytauto Didžiojo Universitetas, Žemės ūkio akademija, Bioekonomikos plėtros fakultetas,
el. paštas: zivile.baniunaite@vdu.lt

Santrauka

Šiuolaikinėje verslo aplinkoje finansinės ataskaitos yra pagrindinis įrankis, leidžiantis analizuoti įmonės turtingą ir finansinę padėtį, taip pat priimti informuotus sprendimus apie jos veiklą ir stabilumą. Tarptautiniai finansinės atskaitomybės standartai (TFAS) užtikrina nuoseklumą, skaidrumą ir palyginamumą tarp įvairių šalių ir įmonių, padedant priimti sprendimus tiek investuotojams, tiek kitoms suinteresuotosioms šalims. Tačiau COVID-19 pandemija atskleidė šių ataskaitų svarbą ir iššūkius, su kuriais susidūrė įmonės, siekdamos užtikrinti tikslią ir patikimą finansinę informaciją. Pandemijos metu įmonės privalėjo išsamiai apibrėžti finansinį poveikį, nurodyti pokyčius turto vertei, įsipareigojimams ir įmonių veiklos perspektyvoms. Tyrimas apie COVID-19 pandemijos įtaką finansinėms ataskaitoms, parengtoms pagal TFAS, parodo, kaip įvairūs sektoriai, tokie kaip energetikos ir prekybos maisto produktais, reaguoja į neapibrėžtumą ir riziką, susijusią su pasauline krize. Šiame kontekste išanalizuota, kaip pandemija paveikė konkrečias įmones, pavyzdžiui, AB „Ignitis grupė“ ir UAB „Maxima grupė“, ir kaip jų finansinės ataskaitos atskleidė svarbią informaciją apie pandemijos padarinius jų veiklai ir finansiniams rezultatams.

Reikšminiai žodžiai: finansinės ataskaitos; COVID-19 pandemija; Tarptautiniai finansinės atskaitomybės standartai (TFAS).

Įvadas

COVID-19 pandemijos įtaka finansinėms ataskaitoms, parengtoms pagal TFAS, yra labai svarbi, nes ji paveikė įvairius finansinės atskaitomybės aspektus – nuo pajamų pripažinimo iki turto vertinimo. Suinteresuotosioms šalims, įskaitant investuotojus, reguliavimo institucijas ir vadovybę, labai svarbu suprasti šį poveikį, nes pandemija sukėlė naujų iššūkių ir netikrumo, dėl kurių įmonės privalėjo pritaikyti savo finansinės atskaitomybės sistemas. COVID-19 įtaka finansinėms ataskaitoms, parengtoms pagal TFAS, yra labai svarbi, nes reikėjo didelių koregavimų keliose srityse, įskaitant vertės sumažėjimo testą, pajamų pripažinimą, atidėjinius, kredito riziką ir veiklos tęstinumo vertinimus. Įmonėms, veikiančioms esminiuose sektoriuose, tokiuose kaip energetika, pandemija sukėlė didelių finansinių ataskaitų teikimo iššūkių, todėl buvo svarbu suinteresuotosioms šalims pateikti aiškią, skaidrią ir tikslią informaciją, atspindinčią precedento neturinčias aplinkybes. Pasaulio ekonomikai ir toliau atsisgaunant, įmonėms tebėra labai svarbu užtikrinti, kad jų finansinės ataskaitos ir toliau atitiktų TFAS, atsižvelgiant į pandemijos metu įgytas pamokas ir sprendžiant nuolatines rizikas bei neapibrėžtumą.

Tyrimo tikslas – nustatyti COVID-19 pandemijos įtaką įmonių finansinių ataskaitų rengimui pagal tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus.

Iškeltam tikslui pasiekti sprendžiami šie **uždaviniai**:

1. Išanalizuoti finansinių ataskaitų sampratą ir sąsają su tarptautiniais finansinės atskaitomybės standartais.
2. Įvertinti COVID-19 pandemijos poveikį TFAS pritaikomumui rengiant finansines ataskaitas.
3. Įvertinti COVID-19 pandemijos įtaką finansinėms ataskaitoms parengtoms pagal tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus.

Tyrimų objektas ir metodai – COVID -19 pandemijos įtaka finansinėms ataskaitoms. Tyrimui atlikti naudoti metodai: mokslinės literatūros analizė ir sintezė, apibendrinimas ir palyginimas; įmonių finansinių ataskaitų analizė, sisteminimas.

Tyrimų rezultatai ir jų aptarimas – atlikus tyrimą priimtos išvados, kad remiantis pateiktu klausimynu, analizuotos AB „Ignitis grupė“ ir UAB „Maxima grupė“ finansinės ataskaitos. AB „Ignitis grupė“ pasirinkta dėl energetikos sektoriaus, kuris patyrė darbo vietų praradimą dėl COVID-19 pandemijos. 2020 m. energijos poreikis sumažėjo 4 proc., tačiau 2021 m. jis viršijo priešpandeminį lygį. UAB „Maxima grupė“ priklauso prekybos sektoriui, kuris taip pat buvo stipriai paveiktas pandemijos. Nors pradžioje pardavimai išaugo dėl panikos, vėliau jie sumažėjo 10 proc., tačiau internetinė prekyba augo. 2020 ir 2021 m. ataskaitose įmonė detaliai aprašė COVID-19 poveikį, įskaitant papildomas išlaidas darbuotojų ir klientų apsaugai. 2019 m. AB „Ignitis grupė“ prognozavo pandemijos poveikį, o 2020 m. aiškiai aprašė rizikas ir jų įtaką finansiniams rezultatams. Abi įmonės pateikė informaciją apie pandemijos poveikį, tačiau AB „Ignitis grupė“ išsamiau apžvelgė rizikas, o UAB „Maxima grupė“ sutelkė dėmesį į konkrečius finansinius pokyčius.

Finansinių ataskaitų samprata ir jų rengimas pagal TFAS

Šiuolaikinėmis sąlygomis finansinės ataskaitos yra pati išsamiausia, objektyviausia ir patikimiausia informacinė bazė, kuria remiantis galima susidaryti nuomonę apie įmonės turtingą ir finansinę padėtį. Vadovaujantis teisės aktais, finansinė atskaitomybė yra atviras informacijos šaltinis, o jos sudėtis, turinys ir pateikimo formos yra suvienodinti

pagrindiniais parametrais, atsiranda galimybė sukurti standartinius jos skaitymo ir analizės metodus (Osadchy, Akhmetshin, Amirova, Bochkareva, Gazizyanova ir Yumashev, 2018). Finansinėms ataskaitoms taikomas nacionalinis arba tarptautinis normalizavimas. TFAS yra tarptautinių apskaitos standartų rinkinys, nurodantis, kaip tam tikros rūšies sandoriai ir kiti įvykiai turi būti pateikiami finansinėse ataskaitose. TFAS išleidžia Tarptautinių apskaitos standartų valdyba ir juose tiksliai nurodoma, kaip buhalteriai turi tvarkyti ir pateikti ataskaitas. TFAS buvo sukurti siekiant turėti bendrą apskaitos kalbą, kad verslas ir sąskaitos būtų suprantamos įvairiose įmonėse ir šalyse (Ismail, 2017).

1-asis TFAS finansines ataskaitas apibūdina kaip struktūrizuotą įmonės finansinės būklės ir jos veiklos pateikimą. Tai yra visas metinių finansinių situacijų rinkinys, įskaitant (1-asis TFAS):

- a) laikotarpio pabaigos finansinės būklės ataskaita;
- b) laikotarpio pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaita;
- c) laikotarpio nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita;
- d) laikotarpio pinigų srautų ataskaita;
- e) aiškinamasis raštas, kurį sudaro reikšminga apskaitos politikos informacija ir kita aiškinamoji informacija.

Praktiškai finansinės ataskaitos yra informacijos šaltinis, kuriuo remiantis galima analizuoti ūkio subjekto ūkinę veiklą ir gautus rezultatus, siekiant priimti optimalius sprendimus.

TFAS visada buvo tobulinama, siekiant sumažinti neapibrėžtumą teikiant finansinius rezultatus. Dėl rinkos neapibrėžtumo vis dar neišvengiami TFAS pakeitimai, siekiant sukurti tokius atskaitomybės standartus, kurie būtų patikimi ir priimtini visose finansų rinkose. Dėl precedento neturinčios finansinės informacijos pobūdžio ir situacijos rinkoje įmonės visada susiduria su finansinės atskaitomybės problemomis (Almayyahi et al., 2021).

R. Ismail (2017) teigia, kad įprastai tikimasi, jog TFAS pritaikymas visame pasaulyje bus naudingas investuotojams ir kitiems finansinių ataskaitų vartotojams, nes sumažės alternatyvių investicijų palyginimo kaštai ir pagerėtų informacijos kokybė. Taip pat tikimasi, kad naudos gaus ir įmonės, nes investuotojai bus labiau linkę skirti investicijas. Įmonės, kurios vykdo aukštą tarptautinės veiklos lygį, yra viena iš tų grupių, kurioms būtų naudinga pereiti prie TFAS. Įmonėms, kurios užsiima veikla užsienyje ir investuoja, perėjimas naudingas dėl didesnio nustatyto apskaitos standarto palyginamumo.

Taigi, finansinės ataskaitos yra ataskaitos, kuriose pateikiama įmonės finansinių rezultatų ir padėties per tam tikrą laikotarpį apžvalga. Jos yra būtinos suinteresuotosioms šalims, pavyzdžiui, investuotojams, kreditoriams, analitikams ir reguliavimo institucijoms, nes padeda priimti pagrįstus sprendimus dėl įmonės finansinio stabilumo, veiklos rezultatų ir rizikos. Finansinių ataskaitų rengimas pagal TFAS užtikrina nuoseklumą, skaidrumą ir palyginamumą visose įmonėse ir pramonės šakose visame pasaulyje.

COVID-19 pandemijos poveikis TFAS pritaikomumui

COVID-19 pandemija sukėlė sumaištį pasaulio ekonomikos ir finansų sferoje, nes tai finansų sistemoms yra didžiausias išbandymas nuo 2008–2009 m. pasaulinės finansų krizės (Bipasha, Suborna, 2020).

COVID-19 pandemija yra kitokia krizė, apimanti sveikatos, socialines ir ekonomines sritis. Esant tokiai situacijai, svarbu suprasti, kaip TFAS gali padėti įveikti šią krizę, t.y. suprasti, kaip TFAS taikomas siekiant paremti organizacijas, užtikrinančias atskaitomybę ir skaidrumą suinteresuotosioms šalims (Santos et al., 2022).

Esami ir potencialūs akcininkai investavimo sprendimą priima remdamiesi paskelbta finansine atskaitomybe. Jie turi suprasti, kaip pandemija veikia bendrovę ir koks yra pandemijos finansinis poveikis. Investiciniai sprendimai yra pagrįsti numatomais būsimais pinigų srautais, o tai reiškia, kad pateikta informacija finansinių ataskaitų vartotojams turėtų padėti suprasti esamus ir praeities rezultatus bei susidaryti nuomonę apie būsimą grąžą (Deloitte, 2020). Autoriai teigia, kad finansinių ataskaitų vartotojai apie COVID-19 pandemiją greičiausiai tikės išsamios ir kiekybinės informacijos.

Atlikę tyrimą N. Belesis, C. Kampouris ir A. Karagiorgos (2022) pateikė išvadą, kad pandemijos poveikis sumažino finansinių ataskaitų reikšmingumą. Autoriai teigia, kad finansinės ataskaitos daro įtaką rinkos kainoms mažiau nei prieš pandemiją, o tai reiškia, kad investuotojai, priimdami investicinius sprendimus, mažiau pasitiki ataskaitomis ir mažiau remiasi apskaitos informacija. Taip pat buvo pastebėta, kad dėl krizės buhalterinė vertė įgavo reikšmingumo, o uždarbis prarado vertės svarbą, nes padidėjo balansinės vertės aiškinamoji galia, mažėjo pajamų aiškinamoji galia. Panašu, kad prasidėjus pandemijai, investuotojų nerimas dėl įmonių finansinės padėties išaugo, ir jie, siekdami informuoti savo sprendimus, atsisirėžė į buhalterinės apskaitos kintamąjį, nes jis yra mažiau jautrus manipuliavimui nei pajamos ir geresnis ateities perspektyvų rodiklis.

I. Haq ir T. Arshi (2022) pritaria Deloitte (2022) autoriams, ir remiantis pačių atliktu tyrimu siūlo pakoreguoti pelno (nuostolių) ataskaitos formatą. Pavyzdžiui, jeigu ilgalaikio turto vertė sumažėjo, finansinių ataskaitų vartotojams bus naudinga žinoti, kiek šio sumažėjimo galima priskirti konkrečiai COVID-19 pasekmėms. Taip pat autoriai siūlo išskirti informaciją apie bet kokius papildomus įsipareigojimus, susijusius su COVID-19. Visa tai jiems padės priimti racionalius ekonominius sprendimus, o tai ir yra finansinių ataskaitų tikslas. Raginimas išskaidyti finansinę informaciją ir teikti tikrosios vertės ataskaitas buvo viena iš svarbiausių 2008 m. finansų krizės pamokų. Rizikos ir nelaimių pobūdis gali skirtis, tačiau jeigu ataskaitų teikimo standartai yra lankstūs ir skaidrūs, neigiamas tokios krizės poveikis gali būti sumažintas. Nors skaidrumas ir nuoseklumas pagerins finansinės atskaitomybės standartus, tai neapsaugos nuo rizikos. Tačiau tokia skaidri ataskaitų teikimo praktika padės sušvelninti neigiamą tokios rizikos poveikį. KPMG (2020) taip pat pritaria šiems pasiūlymams ir pateikia panašią rekomendaciją, teigdama, kad įmonė gali traukti su COVID-19 susijusią informaciją, visų pirma susijusią su pelno (nuostolių) ataskaita, arba atskleisti ją pastabose, atsižvelgiant į tai, ar ji yra

paplitusi, ar ne savavališka. Visų pirma, įmonė turėtų įvertinti, kiek informacija gali būti priskirta COVID-19. Antrame etape kokybinė ir kiekybinė informacija turi būti pateikta atskirai.

Autoriai H. Mousawi ir H. Kano (2020), norėdami atsakyti į klausimą: „Ar Libano sertifikuoti buhalteriai mano, kad COVID-19 protrūkis daro didelę įtaką organizacijos finansinėms ataskaitoms?“, atliko empirinį tyrimą. Mokslininkai išplatino 300 anketų, iš kurių buvo atsakyta 221. Sudarius tyrimo išvadas autoriai rekomenduoja į TFAS pastabas įtraukti naujus straipsnius, kuriuose pripažįstami galimi pokyčiai, kurie gali atsirasti dėl protrūkio ir turėti įtakos finansinei atskaitomybei. Tyrėjai mano, kad organizacijoms būtina parengti tarpines finansines ataskaitas, kad jos galėtų pranešti apie COVID-19 protrūkio pasekmes ir nuolat atskleisti visą santykinę informaciją apie visus įvykius, kuriuos organizacijos patyrė per atskaitinį laikotarpį. Be to, naudinga nuolat peržiūrėti pagrindinių rizikų ir neapibrėžtumo analizę, kuri padeda atskleisti reikiamą informaciją.

Autoriai M. Almayyahi ir kt. (2021) išskyrė TFAS, kurie buvo pataisyti dėl COVID-19 pandemijos:

- Teigiama, kad COVID-19 pandemija taip pat paveikė ataskaitų apie akcijomis pagrįstą mokėjimą akcininkams. TFAS-2 įdiegta pratęsto laikotarpio mokėjimo akcijomis operacijos ataskaitos pateikimo procedūra. Naujasis TFAS-2 suteikia galimybę priimti ir koreguoti akcijomis pagrįstas mokėjimo operacijas, kurios įvyksta per trumpą laikotarpį.
- Pagal TFAS-13 reikalaujama atsižvelgti į nepastebimus veiksnius, kurie gali turėti įtakos įmonės vertei pagal COVID-19.
- Pagal TAS-19 tikimasi, kad įmonės iki atskaitomybės datos turėtų pateikti pakankamai duomenų apie pateiktos informacijos teisingumą, nes dėl COVID-19 išaugo kreditų skolinimasis, todėl skolininkams turi būti suteikta visa informacija apie kreditą.
- Pateikiant pajamas, TFAS-15 atsižvelgiama tik į pajamas, gautas klientams teikiant pristatytų prekių paslaugas. Iki COVID-19 TFAS-15 numatė tikėtiną grąžą dėl padidėjusios paklausos. Dabar pagal TFAS-15 finansinės atskaitomybės teikimas tapo efektyvesnis, nes atsižvelgiama į baudas už pavėluotą prekių pristatymą, dėl ko klientas sumažina kainą arba išskaičiuoja kainą.

Dėl COVID-19 pandemijos įmonėms rekomenduojama taikyti TFAS skirtingais būdais nei ankstesniais laikotarpiais, atsižvelgiant į unikalias COVID-19 pandemijos sukeltas problemas. TFAS paskatino geriau atskleisti informaciją, kad suinteresuotosios šalys suprastų finansinį pandemijos poveikį.

COVID-19 pandemijos įtaką finansinėms ataskaitoms parengtose pagal TFAS pasirinktose įmonėse.

Tyrime analizuojama, kaip COVID-19 pandemija paveikė finansines ataskaitas, sudarytas pagal TFAS. Remiantis nagrinėta moksline literatūra sudarytas klausimynas (žr. 1 lentelę), analizuojantis COVID-19 pandemijos įtaką įmonių finansinių ataskaitų rengimui pagal tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus.

1 lentelė. Tyrimo klausimynas

Table 1. Research questionnaire

Klausimynas:
Ar apibūdinamas COVID-19 pandemijos poveikis įmonės finansiniams rezultatams?
Ar apibūdinamas COVID-19 pandemijos poveikis turto vertei ir įsipareigojimams?
Ar išskirti papildomi įsipareigojimus susiję su COVID-19 pandemija?
Ar pateikti darbo užmokesčio ir kitų atsiskaitymų pokyčiai dėl COVID-19 pandemijos?
Ar pateikiama neapibrėžtumų ir rizikų susijusių su COVID-19 pandemija analizė?
Ar pateikiama informacija apie COVID-19 pandemijos poveikį pastabose?

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis Almayyahi, Mohammed, Alnoor, Abbas ir Khattak (2021); Haq ir Arshi (2022); 1-asis TAS Finansinių ataskaitų pateikimas; 13-asis TFAS Tikrosios vertės nustatymas; 19-asis TAS Išmokos darbuotojams; 15-asis TFAS Pajamos pagal sutartis su klientais.

Source: Compiled by the author based on Almayyahi, Mohammed, Alnoor, Abbas ir Khattak (2021); Haq ir Arshi (2022); 1-asis TAS Finansinių ataskaitų pateikimas; 13-asis TFAS Tikrosios vertės nustatymas; 19-asis TAS Išmokos darbuotojams; 15-asis TFAS Pajamos pagal sutartis su klientais.

Remiantis 1 lentelėje nurodytu klausimynu, pasirinkta analizuoti AB „Ignitis grupė“ ir UAB „Maxima grupė“ finansinės ataskaitos, pateiktos „Nasdaq Baltic“ platformoje.

AB „Ignitis grupė“ įmonė pasirinkta analizei kaip energetikos sektoriaus atstovas. Šiame sektoriuje buvo prarasta tūkstančiai darbo vietų. Dėl pasaulio vyriausybių nustatytų apribojimų milijonai žmonių visus metus buvo uždaromi savo namuose, o tai turėjo didelės įtakos kelionėms ir darbui. Dėl to 2020 m., palyginti su 2019 m., energijos poreikis sumažėjo 4 proc. Nors pandemija ir toliau veikė energetikos sektorių iki 2021 m., kai visame pasaulyje sušvelnėjo karantino apribojimai ir vis labiau įsibėgėjo vakcinacijos, energijos poreikis 2021 m. išaugo virš priešpandeminio lygio (Fernandez, 2024).

Dar vienas sektorius, stipriai paveiktas COVID-19 pandemijos, yra prekybos maisto produktais sektorius. Pandemijos pradžioje prekybos centrų tinklai visame pasaulyje patyrė beprotišką paniką perkant. Nors pirkėjai susidūrė su tuščiomis lentynomis, kai kuriuose prekybos centruose pardavimai išaugo iki 50 proc. Tačiau per pirmąsias dvi kovo savaites įvyko staigus pasikeitimas. Nors kai kurie trūkumai tęsėsi, pardavimai per tą laikotarpį sumažėjo net 10 proc., palyginti su panašiu laikotarpiu prieš Velykas 2019 m. Daugeliu atvejų tai dar labiau apsunkino socialiniai atsiribojimai ir pirkėjų perėjimas į vietines parduotuves, kad išvengtų eilių prie prekybos centrų. Todėl daugelis nepriklausomų

mažmenininkų ir vietinių gamintojų gavo naudos (Consumer Editorial Team, 2020). UAB „Maxima grupė“ vienas didžiausių prekybos centrų tinkų, kurie turėjo prisitaikyti prie COVID-19 situacijos.

2 lentelė. Klausimyno rezultatai

Table 2. Results of the questionnaire

Klausimas	AB „Ignitis grupė“			UAB „Maxima grupė“		
	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.
Ar apibūdinamas COVID-19 pandemijos poveikis įmonės finansiniams rezultatams?	Ne	Taip	Taip	Ne	Taip	Taip
Ar apibūdinamas COVID-19 pandemijos poveikis turto vertei ir įsipareigojimams?	Ne	Taip	Taip	Ne	Taip	Taip
Ar išskirti papildomi įsipareigojimai susiję su COVID-19 pandemija?	Ne	Ne	Ne	Ne	Taip	Taip
Ar pateikti darbo užmokesčio ir kitų atsiskaitymų pokyčiai dėl COVID-19 pandemijos?	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Ar pateikiama neapibrėžtumų ir rizikų susijusių su COVID-19 pandemija analizė?	Ne	Taip	Taip	Ne	Taip	Taip
Ar pateikiama informacija apie COVID-19 pandemijos poveikį pastabose?	Ne	Taip	Taip	Ne	Taip	Taip

Šaltinis: sudaryta autorės.

Source: Compiled by the author.

UAB „Maxima grupė“ 2019 m. savo finansinėse ataskaitose COVID-19 pandemijos poveikį siejo su nežinomybe ir po ataskaitinio laikotarpio komentavo, kad neseniai prasidėjusios pandemijos poveikis nėra aiškus po ataskaitiniuose laikotarpiuose. Tačiau galima teigti, kad 2020 ir 2021 m. finansinėse ataskaitose išsamiai aprašė COVID-19 pandemijos poveikį, taip pat buvo pridėti komentarai dėl TFAS pataisų. Galima teigti, kad kadangi COVID-19 pandemija prasidėjo tik 2019 m., pandemija įmonės finansinėms ataskaitoms įtakos neturėjo. 2020 ir 2021 m. teigiamai buvo atsakyti beveik visi sudaryto klausimyno klausimai. Šiais metais įmonė aiškinamajame rašte pateikė, kad COVID-19 pandemija turėjo neigiamą įtaką grupės pajamų augimui, bet išaugo internetinių apsipirkimų pajamos. Taip pat pabrėžiama, kad įmonė patyrė papildomų išlaidų, skirtų apsaugoti darbuotojų ir klientų sveikatą. Taigi, įmonė atskleidė išsamią informaciją apie COVID-19 pandemijos poveikį įmonės veiklai.

AB „Ignitis grupė“ 2019 m. aiškinamajame rašte apibūdino COVID-19 pandemijos galimą būsimą poveikį įmonei, tačiau aiškos sumos nebuvo išskirtos. 2020 m. ataskaitose įmonė įvardija tikslų COVID-19 pandemijos poveikį įmonei. Kaip nurodyta 2 lentelėje, 2020 ir 2021 m. įmonė pateikė pakankamai informacijos COVID-19 pandemijos poveikį įmonės finansiniams rezultatams. Iš įmonės pateiktos informacijos galima nuspręsti, kad įmonė tinkamai įvertino COVID-19 pandemijos sukeltą riziką ir atitinkamai su ja tvarkėsi. Jau 2019 m. aiškinamajame rašte įmonė vertino COVID-19 pandemijos poveikį veiklos tęstinumui, tikrosios vertės nustatymui, tikėtinų kredito nuostolių vertinimui ir turto vertinimui. AB „Ignitis grupė“ savo ataskaitose aiškiai pateikia galimą riziką įmonės veiklai ir kokią įtaką pandemija gali daryti įmonės finansiniams rodikliams.

Taigi, abi nagrinėtos įmonės pateikė informaciją apie COVID-19 pandemijos poveikį finansiniams rodikliams. Tačiau AB „Ignitis grupė“ detaliau pateikė galimas rizikas įmonės veiklai ir finansiniams rodikliams, tuo tarpu UAB „Maxima grupė“ pateikė palyginti labiau sukoncentruotą informaciją apie COVID-19 pandemijos poveikį įmonei.

Išvados

1. Finansinės ataskaitos yra ataskaitos, kuriose pateikiama įmonės finansinių rezultatų ir padėties per tam tikrą laikotarpį apžvalga. Jos yra būtini suinteresuotosioms šalims, pavyzdžiui, investuotojams, kreditoriams, analitikams ir reguliavimo institucijoms, nes padeda priimti pagrįstus sprendimus dėl įmonės finansinio stabilumo, veiklos rezultatų ir rizikos. Finansinių ataskaitų rengimas pagal TFAS užtikrina nuoseklumą, skaidrumą ir palyginamumą visose įmonėse ir pramonės šakose visame pasaulyje.

2. Apibendrinant kitų autorių atliktus tyrimus, galima teigti, kad autoriai siūlo atskleisti daugiau informacijos apie COVID-19 poveikį. Tokie pakeitimai kaip papildomų įsipareigojimų atskleidimas ir papildomų informacijos elementų įtraukimas į finansines ataskaitas, būtų naudingi tiek investuotojams, tiek įmonėms. Be to, svarbu nuolat peržiūrėti rizikos analizę, kad būtų aiškiai suprantama, kaip krizė veikia įmonės veiklą. TFAS pataisymai, įtraukiantys COVID-19 poveikį, taip pat pabrėžia būtinybę užtikrinti skaidrumą ir teisingą informaciją, kad būtų įmanoma išvengti neigiamo pandemijos poveikio. Dėl COVID-19 pandemijos autoriai įmonėms rekomenduoja taikyti TFAS skirtingais būdais nei ankstesniais laikotarpiais, atsižvelgiant į unikalias COVID-19 pandemijos sukeltas problemas. TFAS paskatino geriau atskleisti informaciją, kad suinteresuotosios šalys suprastų finansinį pandemijos poveikį.

3. Tyrimas parodė, kad AB „Ignitis grupė“ ir UAB „Maxima grupė“ 2019 m. nepateikė reikšmingos informacijos apie pandemijos poveikį, tačiau 2020 ir 2021 m. pateikė išsamią analizę. UAB „Maxima grupė“ finansinėse ataskaitose COVID-19 poveikis buvo paminėtas tik 2020 m., o 2021 m. buvo išsamiai aprašyta pandemijos įtaka, įskaitant papildomas išlaidas ir pajamų augimą internetu. AB „Ignitis grupė“ jau 2019 m. vertino galimą pandemijos poveikį ir 2020 m. pateikė tikslesnę informaciją apie rizikas ir finansinius rodiklius. Abi įmonės pateikė informaciją apie COVID-

19 poveikį, tačiau AB „Ignitis grupė“ detaliau aprašė galimas rizikas ir jų įtaką, o UAB „Maxima grupė“ pateikė labiau apibendrintą informaciją.

Literatūra

1. Almayyahi, A. R. A., Mohammed, M. A., Alnoor, A., Abbas, S., & Khattak, Z. Z. (2021). The Influence of International Accounting Standards on the Economic Development Aftermath of COVID-19. *International Journal of Innovation*, 15(3), 15.
2. Belesis, N. D., Kampouris, C. G., & Karagiorgos, A. T. (2022). The effect of COVID-19 on the value relevance of European firms' financial statements. *International Journal of Applied Economics, Finance and Accounting*, 14(1), 91-99.
3. Consumer Editorial Team. (2020). *How COVID-19 is Impacting the Retail Industry*. Prieiga per internetą: <https://hortoninternational.com/how-covid-19-is-impacting-the-retail-industry/>
4. Deloitte. (2020). *How COVID-19 infects financial reporting and results presentations*. Prieiga per internetą: <https://www2.deloitte.com/ch/en/pages/audit/articles/financial-reporting-survey-q1-2020.html>
5. Fernández, L. (2024). *Coronavirus: impact on the global energy industry - statistics & facts*. Prieiga per internetą: <https://www.statista.com/topics/6254/coronavirus-covid-19-impact-on-the-energy-industry/#topicOverview>
6. Ismail, R. (2017). An overview of international financial reporting standards (ifrs). *International Journal of Engineering Science Invention*, 6(5), 15-24.
7. Mousawi, H. ir Kanso, H. (2020). Impact of COVID-19 Outbreak on Financial Reporting in the Light of the International Financial Reporting Standards (IFRS) (An Empirical Study). *Research in Economics and Management*, 5, 21-38.
8. NASDAQ BALTIC. *Maxima grupė ataskaitos*. Prieiga internetu: <https://nasdaqbaltic.com/statistics/lt/instrument/XS2485155464/reports?date=2024-11-12>
9. NASDAQ BALTIC. *Ignitis grupė ataskaitos*. Prieiga internetu: <https://nasdaqbaltic.com/statistics/lt/instrument/LT0000115768/reports?date=2024-11-08>
10. Osadchy, E., Akhmetshin, E., Amirova, E., Bochkareva, T., Gazizyanova, Y. ir Yumashev, A. (2018). Financial Statements of a Company as an Information Base for Decision-Making in a Transforming Economy. *European Research Studies Journal*, 21(2). 339-350
11. ul Haq, I., & Arshi, T. A. (2022). The Impact of Covid-19 on IAS 1 Presentation of Financial Statements. *IUP Journal of Accounting Research & Audit Practices*, 21(1), 7-17.
12. Santos, M. R., Dias, R., Heliodoro, P., & Alexandre, P. (2021). COVID-19 research streams emerging in International Financial Reporting Standards related studies. In *Fifth International Scientific Conference ITEMA: Recent Advances in Information Technology, Tourism, Economics, Management and Agriculture. Conference Proceedings. Association of Economists and Managers of the Balkans*, (pp. 81-86).

THE IMPACT OF THE COVID-19 PANDEMIC ON FINANCIAL STATEMENTS PREPARED ACCORDING TO INTERNATIONAL FINANCIAL REPORTING STANDARDS

Abstract

In the modern business environment, financial statements are the primary tool for analyzing a company's financial and asset position, as well as making informed decisions about its operations and stability. International Financial Reporting Standards (IFRS) ensure consistency, transparency, and comparability between different countries and companies, helping investors and other stakeholders make decisions. However, the COVID-19 pandemic highlighted the importance and challenges that companies faced in ensuring accurate and reliable financial information. During the pandemic, companies were required to clearly define the financial impact, indicate changes in asset value, liabilities, and the future outlook of their operations. A study on the impact of the COVID-19 pandemic on financial statements prepared under IFRS shows how various sectors, such as energy and food retail, responded to the uncertainty and risks associated with the global crisis. In this context, it was analyzed how the pandemic affected specific companies, such as AB "Ignitis Group" and UAB "Maxima Group," and how their financial statements revealed important information about the impact of the pandemic on their operations and financial results.

Keywords: Financial statements; COVID-19 pandemic; International Financial Reporting Standards (IFRS).